

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

GERA IR BLOGA ŽINIA (NE TIK KAUNUI) – Petras Maksimavičius	3
MOKSLEIVIAI RAGINAMI PRIKELTI PATRIOTIŠKUMĄ IR ISTORINĘ ATMINTĮ	5
BITININKŲ SUSIRINKIMAS – Petras Vitkauskas	11

MINĖJIMAI

SAUSIO 13-OJI – LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA	
VIDUGIRIŲ MOKYKLOJE – Viktorija Marteckaitė	6
SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE – „ Žiburio “ inf.	7
PUNSKO KOVO I I-OSIOS LICĖJUJE – Gabrielė Krakauskaitė	8
PUNSKO LIETUVIŲ KULTŪROS NAMUOSE – Jurgita Stankauskaitė	9
ŽINGSNIS UŽ ŽINGSNĮ – Jurgita Stankauskaitė	10

ŠVIETIMAS

BUVOME LONDONE – Matas Čėpla, Julija Kuosaitė	12
EGLUTĖ SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE – Eugenija Pakutkienė	14
EGLUTĖ VIDUGIRIŲ MOKYKLOJE – Lidija Radzevičiūtė	16
SENELIŲ DIENA VIDUGIRIŲ MOKYKLOJE – Viktorija Čerlionytė	17
JAUNIMO IR VAIKŲ ŽIEMOS STOVYKLA „ŽIBURYS“ – „ Aušros “ inf.	18

ŽMONĖS

GREITAI PRABĖGO GYVENIMAS – Eugenija Pakutkienė	20
--	----

IŠĖJĘ NEGRĮŽTI

IN MEMORIAM VYTAUTUI P. BLOŽEII – Eugenija Pakutkienė	23
--	----

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

- Eglutė Seinuose (Silvijos Liaukevičiūtės nuotr.)
- Eglutė Vidugirių mokykloje (Vidos Tumelienės nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS:

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
tel./faks. 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA:

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9
tel./faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė – Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorius – Petras Vitkauskas
Stilistė, korektorė – Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė – Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
Eugenija Pakutkienė, Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2017-01-27.

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutam-
pa su autorių nuomone.

„Aušros“ redakcijos sąskaita:

BS Sejny O/Puńsk, ul. A. Mickiewicza 52,
16-515 Puńsk
Nr. 33 93540007 0070 0000 0198 0008
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita:

BS Sejny, ul. Marchlewskiego 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

RUCH S.A. vykdoma prenumerata

Spausdinto leidinio prenumeratą galima užsakyti
tiesiogiai interneto tinklalapyje www.prenumerata.
ruch.com.pl. Kilus klausimų, prašom rašyti el. p.
adresu prenumerata@ruch.com.pl arba skambinti
„RUCH“ Klientų aptarnavimo centrui tel. 22 693
70 00 arba 801 800 803 (darbo dienomis 7–17 val.).
Skambučio kaina priklauso nuo operatoriaus.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw
Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Projektą iš dalies
remia Spaudos, radijo
ir televizijos rėmimo
fondas (26-27 psl.).

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Štai sausis – jau į pabaigą. Tik pradžioje jis šiek tiek pavargino mus sibiriniais šalčiais, o paskui atlėgo. Dienomis net pliusinė temperatūra būna. Sausis mokyklose darbingas. Sugrįžus po Kalėdų atostogų, reikia pasiruošti Sausio 13-osios minėjimui, gerais pažymiais užbaigti pusmetį, parengti spektaklį, dainų ir šokių mokyklinei eglutei ir pasiruošti pasveikinti senelius. Sausio 21-oji – Senelės diena, o sausio 22-oji – Senelio. Gražus paprotys sveikinti senelius, suartinantis kartas. Su amžiumi imi suprasti ryšių tarp žmonių palaikymo prasmingumą.

Taigi viena iš svarbesnių, įdomesnių ir linksmesnių mūsų lietuviškoje mokyklose švenčių yra Senelių diena. Ji rengiama darželinukų ir pradinukų seneliams, tačiau ne visos mokyklos spėja prieš žiemos atostogas sukviesti senelius. Kai kuriose ši šventė nukeliama po atostogų.

Šiame „Aušros“ numeryje gausu informacijos apie mokyklinius renginius – Sausio 13-osios minėjimą, eglutę, Senelių dieną, žiemos stovyklą. Taigi gausu ir tų renginių nuotraukų.

Naudodamasi proga norėčiau padėkoti visiems „Aušros“ prenumeratoriams, kad skaitote mūsų leidinį. Taip pat noriu priminti, kad prenumeratoriai nemokamai gali pasveikinti savo artimuosius jubiliejaus, vardadienio ar gimtadienio proga ir tokiu būdu juos pradžiuginti. „Aušroje“ taip pat nemokamai spausdiname nekrologus.

Beje, praėjusių metų pabaigoje gavome žinią iš pagrindinės mūsų rėmėjos – Lenkijos vidaus reikalų ir administravimo ministerijos, kad šiemet „Aušros“ finansavimas sumažinamas beveik 15 proc. Kartu su kitomis organizacijomis leidėja, Lenkijos lietuvių draugija, rašė prašymą, kad dotacijos nebūtų mažinamos. Taigi viliamės, kad tai tik laikina bloga žinia.

Gera ir bloga žinia (ne tik Kaunui)

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Sausio 15 d. Palenkės vaivadijoje surengtas referendumas, kurio metu gyventojai buvo klausiami, ar sutinka, kad Palenkės vaivadijoje būtų įkurtas regioninės reikšmės oro uostas. Gyventojai nesutiko, tiksliau – neparodė didesnio dėmesio šiam klausimui, kadangi balsuoti atėjo tik apie 13 proc. visų turinčių teisę dalyvauti rinkimuose ar referendumuose. Rezultatas labai prastas – mat kai kuriose vaivadijos apskrityse balsuojančiųjų aktyvumas siekė vos kelis procentus, o pačiame vaivadijos centre, Balstogės mieste, net nepasiekė 24 proc. Taigi dėl mažo balsuotojų susidomėjimo referendumo rezultatai laikomi negaliojančiais. Referendumas kainavo daugiau nei 3 mln. zlotų, todėl neišvengiamai kurį laiką dar bus ieškoma kaltininkų dėl veltui išleistų pinigų. Galima pasakyti, kad demokratinių procedūrų taikymas kartais nemažai kainuoja. Referendumas ir rinkimai yra vieni kertinių tokios santvarkos pamatų. Tačiau šiuo atveju atrodo, kad šiek tiek buvo persistengta, kadangi jau iš anksto daugumai buvo visiškai aišku, jog referendumas bus nesėkmingas.

Ką tai reiškia? Nors referendumas nebūtų nulėmęs galutinio sprendimo – statyti ar ne oro uostą, tačiau jo rezultatai suteikia daug visų pirma politinių argumentų tiems, kurie siekia oro uosto statybos arba jai prieštarauja. Šiuo atveju laimėjo tie, kas aiškino, kad tokio oro uosto mūsų regionui nereikia, jo veikla bus nuostolinga, o turimas lėšas geriau

panaudoti kitiems, gyventojams labiau naudingiems tikslams, pvz., „Via Baltica“ ar „Rail Baltica“. Daugeliui Palenkės vaivadijos gyventojų buvo aišku, kad nors kalbama apie oro uosto Palenkės vaivadijoje kūrimą, tai ir taip jis būtų atsiradęs ne šalia Suvalkų, Lomžos ar... Punsko, bet šalia Balstogės. Taigi kokia nauda Seinų, Punsko ar Suvalkų gyventojams iš to, kad keliolika kilometrų už Balstogės bus pastatytas oro uostas? Norint jį pasiekti, reikėtų nuvažiuoti pusantro šimto kilometrų... sunkvežimių vilkstinių apsuptyje. O puskiečiai, ir ne tik jie, juk puikiai žino, kad visai netoli, šiek tiek už Kauno, jau seniai veikia ne regioninės, bet tarptautinės reikšmės oro uostas, kurio paslaugomis kai kurie jų jau seniai naudojami ir tų paslaugų kokybė yra patenkinti. Balstogės miesto gyventojams oro uosto statyba taip pat neturėtų didesnės praktinės reikšmės. Juk tik nedidelis jų nuosimtis dažnai skraido lėktuvais, o jeigu toks poreikis ir atsiranda, tai jiems visai nesudėtinga nuvykti į Varšuvą, iš kurios galima pasiekti ne tik Londono Heathrow oro uostą, bet net perkristi Atlanto vandenyną.

TAI „ĪSISENĖJUSI LIGA“

Taigi oro uostą kurti šalia Balstogės daugiau rūpi kai kuriems vietos politikams, nes tai reikštų „jų miesto“ prestižo pakėlimą kitų vaivadijų miestų atžvilgiu. Tai „įsisenėjusi liga“, kuri rodo, kad niekaip ir ligi šiol nei vienai Lenkijos valdžiai

Trakiškės. „Rail Baltica”

nepavyko sumažinti regionų ekonominės, socialinės ar kultūrinės plėtros disproporcijų. Kitaip sakant, miestas, tapęs vaivadijos centru, turi pakankamai ekonominio, politinio ir intelektualinio potencialo „surasti“ ar „išreikalauti“ daugiau lėšų ar įvairių papildomų resursų investicijoms, nepaisant net to, ar tos naujos didžiulės investicijos pagerins eilinių gyventojų gyvenimą, ar vien reikš nereikalingą išlaidavimą.

Atėmus iš Suvalkų vaivadijos centro statusą atsitiko tai, ko ir galėjome tikėtis. Miestas, praradęs vaivadijos administracijos aparatą, prarado galimybes kurti projektus, kurie teiktų apčiuopiamą naudą gretimiems regionams. Žinoma, matėme Suvalkuose statant viešbučius, tačiau daugeliu atvejų jie nedidina vietos gyventojų pajamų, o dažnai generuoja miesto biudžeto nuostolius. Kitaip sakant, už tai mokesčių pavidalu papildomai moka eiliniai gyventojai. Daugelis jų nei karto net nebuvo apsilankę Suvalkų vandens parke, kiti aplanko jį kelis kartus per metus. Jeigu ne zloto ir euro kurso santykis (kuris anksčiau ar vėliau gali

keistis), tai Suvalkų plėtros perspektyvos būtų labai miglotos. Nors ir labai plėstų savo prekybos, turizmo ar kultūros infrastruktūrą, artimiausiu metu negalės konkuruoti su gretimais Lietuvos turizmo, kultūros ar universitetiniais centrais. Suvalkai ilgainiui pasmerkti būti tranzitiniu miestu.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KREIPIMASIS LIEKA AKTUALUS

Beje, verta priminti, kad Lenkijos lietuvių bendruomenė prieš pora metų į tai ir atkreipė dėmesį, Lenkijos Vyriausybės prašydama „Seinų kraštui“ parengti specialią plėtros programą, kuri nors kiek sumažintų šio regiono raidos disproporcijas ir tuo pačiu garantuotų lietuvių tautinės mažumos išlikimą. Ekonomikos plėtotė, emigracijos mastas, gyventojų struktūros pokyčiai labai glaudžiai su tuo susiję. Juk čia gyvenanti lietuvių bendruomenė nėra izoliuota. Ji sudėtinė visos visuomenės dalis. Todėl ją veikia tie patys procesai, kurie veikia visus šio krašto gyventojus. Kreipimasis liko be atsako, tačiau jis išlieka aktualus.

Grįžkime prie minėto referendumo.

Jis mums nebuvo svarbus, ir tai rodo balsavusiųjų Seinuose ar Punske skaičius. „Nepavykęs“ referendumas – tai gera žinia Kaunui. Žinoma, vargu ar regioninės reikšmės oro uosto statyba šalia Balstogės sudarytų kokią nors rimtesnę konkurenciją Kauno oro uostui, tačiau ši informacija sustiprina pastarojo miesto poziciją regione. Kaunas tikrai turi ką pasiūlyti Balstogės, Lomžos, Augustavo ar Suvalkų gyventojams. Nežinau oficialios statistikos, tačiau apie Kauną teko girdėti daug gerų nuomonių. Palenkės vaivadijos gyventojai jau seniai mielai naudojami ne tik oro uosto paslaugomis, bet taip pat atvyksta į europinio lygio krepšinio rungtynes arba žinomų pasaulyje roko

grupių koncertus. Pavyzdžiui, praėjusiais metais vykusiame legendinės britų grupės „Iron Maiden“ koncerte dalyvavo daug Balstogės ar Suvalkų gyventojų. Jie į Kauną vyko todėl, kad Balstogės miestas, o tuo labiau Suvalkai tokių koncertų pasiūlyti negali. Kaunas tai taip pat galias kultūrinės ir akademinės tradicijas turintis miestas. Žinoma, nemažai prie to prisidėjo istoriniai įvykiai, kurie vienu metu jam suteikė Lietuvos „laikinąsios“ sostinės statusą. Todėl ir šiais laikais čia vyksta svarbios mokslinės konferencijos, susitinka medicinos ir europinio lygio sporto specialistai, politikai, ekonomistai ir kt. Todėl natūralu, kad tampa traukos centru šios Lenkijos dalies gyventojams.

BLOGA ŽINIA IR MUMS, IR LIETUVOS GYVENTOJAMS

Tai buvo gera žinia Kaunui. Yra ir kita žinia, kurią neseniai paviešino Lenkijos infrastruktūros ministerija – artimiausiu metu neplanuojama modernizuoti kelio, jungiančio Balstogę su Suvalkais. Šios ministerijos viceministras Ježis Šmitas (Jerzy Szmít), lankydamasis Balstogėje, pažymėjo, kad Vyriausybė neketina

modernizuoti kelio Balstogė–Suvalkai, tuo tarpu bus modernizuojama atkarpa, jungianti Balstogę su šiauriau esančiu Elko miestu. Sunku būtų pasakyti, kodėl pasirinktas toks variantas. Užsimenama, kad norint modernizuoti kelio atkarpą nuo Balstogės iki Suvalkų reikėtų pašalinti labai daug techninių kliūčių. Galima būtų retoriškai paklausti: kuri tokio pobūdžio investicija nekelia rimtų techninių problemų? Visame pasaulyje jos kelia rimtų problemų. Vokietijoje teko matyti nutiestas modernias autostradas, šalia kurių driekiasi palikti seni (ligi šiol vietinių gyventojų naudojami) keliai. Matyt, taip buvo išspręstos didelės techninės ir finansinės problemos. Tačiau Lenkijos politikų

aiškinimas neatrodo labai rimtas, žinant tai, kaip svarbu būtų Lenkijai geopolitiškai modernizuoti sausumos jungtis su Baltijos šalimis ir toliau su Skandinavija. Juk į kelių infrastruktūros ir kitų jungčių kūrimą reikėtų žiūrėti ne vien per ekonominio naudingumo prizmę. Tai turi žymiai platesnę reikšmę ir daro įtaką ne tik politinių strategų veiksmams, bet taip pat eilinių gyventojų nusiteikimui, suvokimui, kurios kryptys šaliai yra strateginės, o kurios ne. Kai kurie Lenkijos politologai primena, kad taip stengėsi elgtis a. a. Lenkijos Prezidentas Lechas Kačynskis (Lech Kaczyński). Vienas tokių pavyzdžių – Orlen Lietuva įkūrimas.

Lenkijos infrastruktūros ministerijos sprendimas nėra gera žinia nei

mums, nei Lietuvos gyventojams. Kelių investicijų nukreipimas į Lenkijos šiaurinę dalį nepagerins saugumo ir kelionių komforto Lietuvos piliečiams arba tiems, kas tranzitu keliauja per Lietuvą į Europos vakarinę ar pietinę dalį. Šis sprendimas primena diskusijas, kurios susijusios su geležinkelio „Rail Baltica“ kūrimu. Dar prieš kelerius metus Lenkijos apžvalgininkai pabrėždavo, kad „Rail Baltica“ projekto nukreipimas į šiaurinę Lenkijos dalį, Elką, o ne per Augustavą rodo labiau norą išspręsti Lenkijos šiaurinės dalies geležinkelio jungčių su kitais šalies pramonės centrais klausimą negu spartinti pačios idėjos ir nepaprastai svarbaus geopolitiniu požiūriu projekto, koks yra „Rail Baltica“, įgyvendinimą.

Moksleiviai raginami prikelti patriotiškumą ir istorinę atmintį

Šiomet jau septynioliktą kartą vyksta Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro organizuojamas nacionalinis mokinių konkursas „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“. Jame kviečiami dalyvauti 5–12 klasių mokiniai iš Lietuvos ir lietuviškų mokyklų užsienyje. Konkursas vyksta iki kovo 11 dienos. Juo norima stiprinti jaunimo tautinius jausmus ir istorinę atmintį; siekti, kad tirdami Lietuvos istoriją darbų autoriai ją suvoktų per konkrečių asmenų – įvykių liudininkų – sudėtingus likimus ir istorijas, taip skatinant skirtingų kartų bendravimą, ugdant mokinių patriotiškumą. Mokiniai kviečiami domėtis Lietuvos istorija, savo kraštu, jo žmonėmis, rašyti

apie sudėtingus istorinius įvykius rašiniuose, apybraižose ar eilėmis, perteikti sukaupią istorinę medžiagą kūrybiškai – kurti dainas, filmus, spektaklius, rankdarbius, instaliacijas, fotomontažus, piešinius.

Laureatams organizuojamas iškilmingas baigiamasis dviejų dienų apdovanojimų renginys gegužės mėnesį Vilniuje. Jų laukia ekskursijos Lietuvos Seime, Prezidentūroje, muziejuose, po Vilniaus senamiestį, konkurso dainų dalies laureatų koncertas. Konkurso laureatams ir jų mokytojams įteikiami diplomai, padėkos raštai, organizatorių ir rėmėjų dovanos.

Nuo 2000 metų Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras leidžia konkurso dalyvių

rašto darbų knygas, iliustruotas pačių moksleivių piešiniais, rankdarbių, instaliacijų fotografijomis ir autorių nuotraukomis. Taip pat mokinių meniniais darbais iliustruojami metų kalendoriai, įvairių renginių kvietimai, afišos ir atvirukai. Išleistos jau dvi mokinių sukurtų dainų kompaktinės plokštelės.

Kasmet prie Genocido aukų muziejaus rengiama konkurso darbų paroda. Meninių darbų ir rankdarbių parodos organizuojamos įvairiose įstaigose ar organizacijose visoje Lietuvoje.

Konkursui siūlomos darbų tematikos galime susirasti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro interneto tinklalapyje.

SAUSIO 13-OJI - LAISVĖS GYNĖJŲ DIENA

Vidugirių mokykloje

VIKTORIJA MARTECKAITĖ

*Sausio 13-oji –
Ašara širdy.
Keturiolika gyvybių...
Jie neužmiršti.
Sausio 13-oji –
Ir daina rami
Apie Laisvę, Viltį
Ateities kely.*

Lygiai prieš 26 metus sausio 12–13 naktį Vilniuje Sovietų Sąjungos kariai puolė svarbius objektus, norėdami juos užimti. Visi lietuviai narsiai gynė televizijos bokštą ir parlamentą. Tą naktį prie bokšto sovietai sužeidė 702 žmones ir 14 asmenų nužudė. Žuvo ir vienintelė jauna, 24 metų, mergina Loreta Asanavičiūtė. Ją pervaziavo tankas. Ligoninėje ji dar klausė gydytojos: „Daktare, ar aš dar gyvensiu?“. Į šį klausimą daktarė nemokėjo atsakyti.

Po kelių valandų Loreta mirė.

Be Loretos Asanavičiūtės, savo gyvybę už Lietuvos laisvę paaukojo dar 13 narsių kovotojų: Rimantas Juknevičius (25 m.), Titas Masiulis (29 m.), Alvydas Matulka (36 m.), Ignas Šimulionis (18 m.), Algimantas Kavoliukas (52 m.), Apolinaras Povilaitis (54 m.), Rolandas Jankauskas (22 m.), Alvydas Kanapinskas (39 m.), Virginijus Druskis (22 m.), Darius Gerbutavičius (18 m.), Vidas Maciulevičius (25 m.), Vytautas Vaitkus (48 m.), Vytautas Koncevičius (50 m.). Šie (kai kurie dar labai jauni) vyrai žuvo dėl tautos ir mūsų gereno, laisvo gyvenimo.

Vidugirių mokyklos mokiniai ir

mokytojai š. m. sausio 13 dieną paminėjo visus žuvusiuosius. Ry tą ant palangių laisvės didvyriams uždegėme žvakutes, jų garbei skaitėme eiles. Žuvusius už Lietuvos laisvę žmones pagerbėme minute tylos. Istorijos mokytoja parodė skaidres „Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena“ ir papasakojo apie įvykius prie Vilniaus televizijos bokšto. Dar paruošėme sienlaikraštį, skirtą žuvusiesiems tą kraupią 1991 m. sausio 12–13 naktį.

Nesigėdykime savo kalbos. Džiaukimės, kad galime laisvai mokytis ir kalbėti gimtąja kalba. Džiaukimės laisve, dėl kurios lietuviai daug ko vojo, aukodami gyvybę. Nors kartą vakare išėikime į lauką ir garsiai šuktelkime: „Aš tikrai myliu LIETUVĄ! Aš tikrai myliu LIETUVĄ!“

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje

„ŽIBURIO“ INF.

Sausio 13-ąją Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje nuo pat ryto kiekvienoje klasėje ant palangės degė žvakutės, skirtos 1991 m. sausio 13-osios laisvės gynėjams atminti. Kiekvienais metais šios mokyklos bendruomenė prisimena svarbiausias lietuvių tautai istorines datas. Sausio 13-oji tokia ir yra. Tą dieną 14 žmonių paaukojo savo gyvybes, kad mes galėtume būti laisvi. Atminkime žuvusiuosius. Tai mūsų didvyriai.

Mokiniai programos metu priminė anuometinio sausio mėnesio įvykius Vilniuje, žuvusiesiems skyrė poezijos posmų ir jų atminimą pagerbė minute tylos. Programėlę paruošti padėjo lietuvių kalbos mokytoja Janina Macukonienė.

Irenos Gasparavičiūtės nuotrauka.

Irenos Gasparavičiūtės nuotrauka.

Punsko Kovo 11-osios licėjuje

GABRIELĖ KRAKAUSKAITĖ

Praėjo daugiau kaip du dešimtmečiai nuo tragiškų Sausio 13-osios įvykių. Aš ir mano bendraamžiai gal nepakankamai suvokiame šios dienos svarbą. Kad ir kaip vaizdingai pasakotų mokytojai, tai niekada neatstos gyvo liudininko atsiminimų apie tos dienos išgyvenimus ir matytus vaizdus.

Dabar mums svarbiausia – fiksuoti šį įvykį, nepalikti užmarščiui, suvokti tai kaip pavyzdį, kokie mes, lietuviai, turime būti. Todėl šiais metais ir mūsų Kovo 11-osios licėjus prisijungė prie Lietuvoje suorganizuotos visuotinės pilietinės akcijos „Atmintis gyva, nes liudija“, skirtos Laisvės gynėjų dienai. Mokyklos languose sužibo žvakių liepsnelės. Vėliau, per šeštąją pamoką, vyko minėjimas, skirtas kruviniems įvykiams prisiminti.

Nuskambėjus Maironio ir J. Naujaliao dainai „Oi neverk, motušėle“, žuvusius pagerbėme minute tylos. Jiems atminti uždegtos žvakės. Kiek geriau įsivaizduoti 1991 m. sausio 13-osios įvykius padėjo rodomos skaidrės ir moksleivių skaitomos Justino Marcinkevičiaus mintys. Žuvusiųjų laidojimo dieną gedulingo mitingo metu poeto išsakyti žodžiai nepaliko abejingo nė vieno. Jis kalbėjo: „Prieš daugelį metų čia stovėjo Didžiojo kunigaikščio Vytauto karstas. Dabar čia guli mūsų vaikai, ir mes apraudam jų žūtį, suprasdami, kad jie jau priklauso istorijai, kad jie dabar šildosi sužvarbusias rankas prie Amžinosios ugnies kartu su didžiaisiais mūsų tautos vyrais. Lietuva pasilenkia prie jų ir užkloja juos amžina laisve. Tai pirmieji tikrai laisvi

Respublikos piliečiai ir pirmosios mūsų Nepriklausomybės aukos.

Pasaulis mato – pasiekta smurto ir žiaurumo viršūnė: nužudyti, tankų vikšrais sutraiškyti beginkliai žmonės, kurie niekam negrasino, niekam nekėlė jokio pavojaus. Savo rankomis jie laikė apglėbę ne svetimą, ne užgrobtą, o SAVO žemę, jų akys buvo pakeltos į SAVO dangų, o į automatų šūvius jie atsakė skanduodami: Lie- tu- va! Jie ir krito su šiuo žodžiu lūpose...“

Sausio 13-osios įvykiai daugeliui į atmintį įstrigę kaip žiauraus sovietų išpuolio prieš beginklius laisvos Lietuvos žmones diena. Minint šią datą svarbu nepamiršti tų, kurie už laisvę paaukojo gyvybes. Daugelis jų buvo jauni, kupini jėgų gyventi ir kovoti žmonės. Tai: Loreta Asanavičiūtė,

Virginijus Druskis, Darius Gerbutavičius, Rolandas Jankauskas, Rimantas Juknevičius, Alvydas Kanapinskas, Algimantas Petras Kavoliukas, Titas Masiulis, Alvydas Matulka, Apolinaras Juozas Povilaitis, Ignas Šimulionis, Vytautas Vaitkus, Vidas Maciulevičius, Vytautas Jancevičius. Daugiau nei 500 Lietuvos laisvės gynėjų buvo sužeisti.

Kasmet kiekvienam iš mūsų reikia prisiminti ir apmąstyti kruvinų įvykių Vilniuje prasmę. Ir padėkoti Nepriklausomybės aukoms paprastais lietuviškais žodžiais: „Ačiū Jums už laisvę!“

Iš Punsco licėjaus archyvo

Punsko lietuvių kultūros namuose

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Šiomet Laisvės gynėjų diena Punske paminėta neeiliniu būdu. Lietuvių kultūros namuose koncertavo Taikomosios dailės muziejaus vyrų choras „Varpas“ (meno vadovas Jurijus Kalcas, koncertmeisterė Vilma Pečiukonytė) ir Vilniaus mokytojų namų moterų romansų ansamblis „Juodoji rožė“ (meno vadovas Aleksandras Vasiliauskas, smuikininkė Irena Belickienė). Koncertą vedė Juozas Šalkauskas. Susitikimą organizavo Punsko lietuvių kultūros namai ir Taikomosios dailės muziejaus vyrų choras „Varpas“.

Tradiciškai koncerto pradžioje tiek scenos artistai, tiek žiūrovai sugiedojo Lietuvos himną. Susirinkusius Punsko lietuvių kultūros namuose pasveikino Lietuvos Respublikos konsulato Seinuose vadovas Vaclav Stankevič. Renginio metu trumpai pristatyti Sausio 13-osios įvykiai Vilniuje. J. Šalkauskas pasakojo, kad

Vilniaus mokytojų namų moterų romansų ansamblis „Juodoji rožė“

„iš visos Lietuvos suvažiavę žmonės taikiai pasipriešino sovietų agresijai. Tuomet susirinkusių prie parlamento žmonių dviasią savo dainomis palaikė vyrų choras „Varpas“. „Varpas“, tai vienas seniausių šalies saviveiklinių kolektyvų. Jis įkurtas 1955 metais. Koncertuoja ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Choro dainininkai, tai aukštųjų mokyklų absolventai,

kurie turi vieną bendrą tikslą – (...) siekti choro meno aukštumų, palaikyti ir populiarinti lietuvių kompozitorių kūrybą bei dainavimą“.

Moterų ansamblis „Juodoji rožė“ įkurtas 1997 m. spalį. Romansų atlikėjų grupę subūrė viena liaudies dainų klubo „Raskila“ (įkurtas apie 1969 m. rezistencijos laikotarpiu veikiant jaunimui) narių. Moterys nusprendė atgaivinti romansų

– prarastos meilės dainų – žanrą. Taip gimė „Juodoji rožė“, dainuojanti jau dešimtmečius. Ansamblio dalyvės, tai įvairių profesijų ir amžiaus dainininkės, kurios romansų ieškojo pačiuose seniausiuose mamų ir močiucių dainų sąsiuvinuose. Dainininkės pasirūpino atitinkama apranga ir, žinoma, skrybėlaitėmis.

Koncerto pabaigoje sudainuota bendra „Varpo“ ir „Judosios rožės“ daina.

Taikomosios dailės muziejaus vyrų choras „Varpas“

Žingsnis už žingsnį

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Artėjant kiekvienai Lietuvos valstybės šventei, eilinis Lenkijos lietuvis gyventojas joms nesiruošia kaip nors ypatingai. Daug dėmesio tokioms akimirkoms skiria koncertų organizatoriai, scenos veikėjai. Tai jie kelias savaites, kartais ir mėnesius, gyvena viena ar kita Tėvynės diena. Žiūrovui belieka ateiti ir pabūti praeities šešėlyje. Tai vienas iš pavyzdžių, kaip žmonės mini svarbius tautai įvykius. Tačiau nėra vieno recepto, kaip juos galima prisiminti ir pagerbti.

Šiomet Jotvingių ir prūsų bendrija Sausio 13-osios įvykius prisiminė išskirtiniu būdu. Laisvės gynėjų dienos išvakarėse keli bendrijos nariai sumanė leisti į pėsčiųjų žygį. Kadangi visi nariai yra dirbantys žmonės, negalėjo žygio įgyvendinti būtent tą svarbią dieną. Nuspręsta į kelionę leisti sekmadienį (sausio 15-ąją) – dieną, kada galima atitrūkti nuo visų darbų, asmeninių rūpesčių ir padaryti ką nors tokio, dėl ko širdyje bus ramu. Petro Lukoševičiaus teigimu, apie įvairius bendrijos suvažiavimus, išvykas ar žygius nebūna niekur skelbiama. Viskas dažnai planuojama be išankstinių ilgų apmąstymų. „Keli telefono skambučiai, ir viskas būna suplanuota“, – sako P. Lukoševičius. Viešojo žygio atveju reikėtų viską griežtai planuoti, pasirūpinti atitinkamomis sąlygomis jį įgyvendinti.

Būtina pabrėžti, kad bendrijos žygis buvo surengtas patriotiniais tikslais. Pėsčiųjų kelione norėta visų pirma atiduoti pagarbą žuvusiems, kovojusiems ir atnešusiems laisvę Lietuvai 1991 m. sausio 13-ąją. Tačiau tai nebuvo vienintelis tikslas. Ne

Iš kairės: Petras Lukoševičius, Nijolė Vyšniauskienė, Juozas Žekiauskas, Antanas Baudys, Daiva Vyšniauskaitė, Teresė Pakutkienė, Birutė Sendienė

be reikalo žygio trasa bėgo per kelis lietuvių kaimus Lenkijos teritorijoje (Punską, Trakiškes, Valinčius, Burokus) ir tęsėsi pasieniu kitapus ribos. Bendrija atkartojo prieš metus vykusio žygio „Protėvių valdovų ir partizanų kovų keliais“ trasos dalį, kad pagerbtų žygiavusį ir paskutiniame kontroliniame poste (netoli Būdviečio) mirusį Alytaus ligoninės gydytoją, buvusį parašiutininką Vincą Guduką. Toje vietoje buvo uždegta žvakė, primenanti didelius žmogaus norus ir siekius padovanoti žingsnius, atkartotus partizanų nukruvintais keliais.

Bendrijos žygis buvo paremtas ir trečiuoju tikslu – prisiminti „gėdingą sieną, atkirtusią tautos dalį nuo Lietuvos“. Žygeiviai keliavo kaimais, kurie buvo padalinti nesigailint žmonių. „Tai buvo žiauriai padaryta, – sako P. Lukoševičius. – Sieną nubrėžta per kiemus. Vieni kaimo gyventojai liko vienoje pusėje, o kiti kitoje. Nustatytoje demarkacijos linijoje bandantys pasipriešinti buvo kankinami ir žudomi.“ Per visą pėsčiųjų žygį daug kalbėta, kad nebūtų liūdna keliauti per krauju paženklintus kaimus, – pasakoja P. Lukoševičius. Atrodytų, kad savus žmones

perskyrusi siena turėtų būti lyg savos dalies atspindys, veidrodis, kuriame matytusi klestintys ūkiai, šurmuliuojantys kiemai. Deja, atskelta dalis Lietuvos pusėje yra visiškai ištuštėjusi. Tik apgriuvę moliniai pastatai, namų pamatai, dideli sodai ir derlingi medžiais apsisėję laukai primena, kad toje teritorijoje buvo dirbama žemė. „Žiauriai elgtasi su čia likusiais lietuviais. Nebuvo galima laikyti gaidžių, šunų, žąsų, o sutemus vaikščioti po kaimą. Žmonės buvo kaliniai savuose namuose. Ne vienas pagautas per ašaras pasakodavo, kaip lenkų kareiviai vaikydavo žiemą po laukus. Ne vienas buvo paimtas prievarta į sovietų kariuomenę, iš kurios ištrūkti nebuvo įmanoma. Aišku, buvę tokių bandymų, kurie baigdavosi mirtimi.“ Žmonės yra pasakoje, kad tokių, kaip sakoma, išpuolių „iš oro“ taikėsi ne viename kaime. „Pavyzdžiui, kartą Šlynakiemyje į jaunimo vakaruškas įžengę vadinamieji kopai (KOP – Pasienio apsaugos korpusas – aut.) pradėjo priekabiaut prie merginų. Jiems priešintis nebuvo galima. Besipriešinantieji galėjo patekti į Valinčių daboklę, – prisimena pašnekovas. – Šiandien jos nėra. Tik tuščias žemės sklypas, kuriame visuomet susirenka kaimo gyventojai žemės pašventinti.“

Apie 20 km kelio nužingsniavusių dalyvių nesukaustė nei šaltis, nei stiprus vėjas. Jeigu žmoguje yra didelis noras įgyvendinti užduotį ir pasiekti tikslą, kuriame telpa trys sielos, palikusios lietuviams prisiminimus, įspūdį, nepamirštamą norą veikti vardan Lietuvos, nebaisūs nei kintantys orai, nei ilgos kelio atkarpos. Vienoje iš bendrijos nueitų atkarpų įminti šeimų pasakojimai apie daug nesėkmių atnešusį praėjusį amžių ir išnykusių kaimų vaizdai, kurių negalima ištrinti. Nereikia jų bandyti trinti. Juos reikia atsiminti, o atsiminus pasakoti ir pasakoti.

Bitininkų susirinkimas

PETRAS VITKAUSKAS

Sausio 15 d. Punsco savivaldybės svetainėje įvyko pirmas 2017 m. Punsco krašto bitininkų susirinkimas. Jame dalyvavo apie 30 asmenų iš Punsco ir Lietuvos: Būdviečio, Vilkaviškio, Šakių ir Kauno. Gaila, kad negalėjo atvykti Alytaus ir Marijampolės bitininkai – jiems netiko laikas dėl savų susirinkimų. Žadėjo kitą kartą tikrai pasirodyti.

Susirinkimo, kurį vedė bitininkas Petras Vitkauskas, pradžioje minute tylos pagerbta žuvusius 1991 m. sausio 13-osios naktį Lietuvos didvyrius. Paskui aptarta 2016 m. veikla, kulklaus derliaus priežastys bei 2017 m. planai. Rugpjūčio 5 d. bus vykstama autobusu į Lietuvos bitininkų sąjungos šventę, kurią organizuos Panevėžio krašto bitininkų draugija. Planuojama surengti dar dvi paskaitas – vasario ir kovo mėn., į kurias bus kviečiami taip pat bitininkai iš kaimyninių Lietuvos rajonų. Bus renkami nario mokesčiai, draudimo mokesčiai, pinigai už vaistus.

Po to prasidėjo paskaita, kurią skaitė doc. dr. Algirdas Amšiejus,

Lietuvos bitininkų sąjungos viceprezidentas, Aleksandro Stulginskio universiteto Kaune profesorius. Jis mūsų krašto bitininkus apdovanojo naujai pasirodžiusiu paties leidiniu „Bičių priežiūros įtaka Varroa Destructor kontrolei“. Už šią nuostabią dovaną tariame širdingai ačiū. Paskaitos metu svečias pateikė sprendimą, kaip bitininkauti išnaudojant tik atakiavimo vašką, kad išvengtume cheminių medžiagų pakliuvimo į bičių šeimą. Parodė, kaip gydyti bites ir kuriuo metu, kad gydymo likučiai nepatektų į korius, kaip atnaujinti šeimas ir kartu natūraliai pašalinti kenkėjus. Paskaita labai susidomėta ir kilo daug diskusijų.

Petras Vitkauskas visų bičiulių vardu padėkojo už patrauklią paskaitą ir įteikė atsiminimui leidinių apie mūsų lietuvišką kraštą. Dovanėlėmis apdovanoti ir Vilkaviškio bei Būdviečio krašto bitininkai. Po paskaitos prie vaišių stalo dar ilgai kalbėtasi apie biteles.

Dėkojame Punsco savivaldybei už suteiktą susirinkimui konferencijų salę.

Pėtro Vitkausko nuotr.

Buvome Londone

MATAS ČĖPLA, JULIJA KUOSAITĖ

Kelionių į užsienio šalis tikslas dažniausiai būna kalbos tobulinimas bei tam tikros tautos tradicijų pažinimas. Paliekame savo namus ir skrendame ieškoti naujų įspūdžių. Tolimos išvykos dažnai siejasi su didelėmis išlaidomis. Tačiau mums pasisekė. Už tai esame dėkingi Punsko savivaldybei, skyrusiai šių mokslo metų Kovo 11-osios licėjaus pirmokams stipendiją, mūsų tėveliams ir auklėtojai – mokytojai Irenai Nevulienai, kuri pasiūlė ir suorganizavo vertingą pažintinę ir kartu edukacinę kelionę į Londoną. Mes ir tėveliai pritarėme šiai puikiai idėjai, ir mūsų svajonė greitai išsipildė. Mat jau 2016 metų gruodžio 5–10 dienomis Punsko Kovo 11-osios licėjaus pirmokai ir keli antros klasės mokiniai viešėjome Londone.

Prie mūsų prisijungė draugai iš Seinų „Žiburio“ ir Punsko gimnazijų.

Ketvirtą valandą ryto išvykome Augustovo (prie Bielsk Podlaski) link. Čia mūsų laukė baltarusių kilmės moksleiviai, kurie važiavo kartu. Keliavome per Vokietiją, Olandiją, Belgiją ir Prancūziją, kol atvykome į miestelį Calais, iš kurio keltu persikėlėme į Dover (Didžioji Britanija). Pagaliau po varginančių 30 valandų pasiekėme mūsų kelionės tikslą – Londoną.

Keliavimas po tokį didelį miestą – nemažas iššūkis, tačiau mūsų gidas taip gerai pažinojo metropoliją, kad pirmą dieną Londoną lankėme pėsčiomis ir sėkmingai naudojomės garsiuoju metro. Pradėjome nuo pasivaikščiojimo Grinvičo (Greenwich) parke. Juo eidami pasiekėme

Jūros muziejų. Vėliau plaukėme Temzės upe iki Londono Tauerio (Tower of London). Ekskursijos vadovas įdomiai pasakojo apie lankomas vietas, jų istoriją ir įdomybes. Po to nuskubėjome metro į Beikerio gatvę (Baker Street), kur yra vaško figūrų muziejus Madam Tiuso (Madame Tussaud's). Ten pasidarėme šimtus nuotraukų su žymių asmenybių kopijomis bei linksmai leidome laiką. Galėjome apkabinti Dž. Biberį (J. Bieber) arba atsisėsti B. Obamos (B. Obama) kėdėje, prieš tai, aišku, gavę jo sargybinio leidimą.

Apsigyvenome britų šeimose, kuriuose turėjome galimybę tobulinti kalbą, pažinti britų kultūrą ar paragauti jų gaminamų patiekalų. Pastebėjome, jog britai labai mandagi, vaišinga tauta, mielai bendraujanti su užsieniečiais.

Antrą dieną lankėme Vestminsterio (Westminster) aikštę, Šv. Jokūbo parką, nuvykome prie Bakingemo rūmų (Buckingham Palace). Rūmuose tuo metu buvo Anglijos karalienė, nes plevėsavo jos vėliava. Ši diena buvo išskirtinė ir tuo, kad stebėjome karališkosios sargybos pasikeitimo ceremoniją.

Netrukus nukeliavome į Gamtos istorijos muziejų, kur galėjome susipažinti su gyvenimo Žemėje raida. Vėliau Mokslo

Iš Punsko licėjaus archyvo

Iš Punsko licejaus archyvo

muziejuje dar plačiau susipažinome su visatos įdomybėmis ir naujais moksliniais atradimais. Panaudodami naujausias technologijas galėjome atlikti įvairius eksperimentus, pvz., pamatyti save po keliasdešimties metų arba trumpam pakeisti savo lytį.

Kitą dieną daug laiko praleidome muziejuose. Aplanėme Nacionalinę dailės galeriją, kurioje savo akimis išvydome žymiausių pasaulio kūrėjų, kaip antai Mikelandželas, Leonardas

Iš Punsko licejaus archyvo

da Vinčis ar Vincentas van Gogas, paveikslus. Buvome taip pat Britų muziejuje, kur radome daugybę Romos imperijos, senovės Egipto ir graikų paveldo pavyzdžių. Vakare galėjome laisvai praleisti laiką žymioje Oksfordo (Oxford) gatvėje.

Paskutinę dieną besisukdami „Londono akį“ (London Eye) stebėjome miestą iš paukščio skrydžio. Vėliau mūsų žygį tęsėme Temzės paupiu, matėme Šekspyro „Globe“ teatrą. Tūkstantmečio tiltu (Millennium Bridge) priėjome Šv. Pauliaus katedrą ir stebėjome Londono modernios architektūros statinius.

Nors kelionė buvo labai ilga ir varginanti, vis dėlto visi vienu balsu sakome, kad buvo verta. Sugrįžome laimingi ir kupini malonių įspūdžių. Tikimės, kad mūsų mokyklos mokiniams tokios kelionės taps tradicinėmis. Jos ugdo kalbinius gebėjimus, supažindina su kitų kraštų tradicijomis ir kultūra.

Dėkojame mūsų auklėtojai Irenai Nevulienai ir mokytojai Alicijai Čėplienei, kurios kartu su mumis keliavo ir globojo mus ekskursijos metu.

Eglutė Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

*Smilgos pasistiepusios vis lin-
guoja,
šilti žiburėliai eglutės šviesų.
Žvaigždę Kalėdų išvysti linkė-
čiau,
kad meilė ir džiaugsmas nušvis-
tų virš debesų.*

(...)

*Angelą baltą išvysti linkėčiau,
kuris lydėtų ir kiekvieno žings-
nius – takus.*

Nuo seno sakoma, kad pasakos moko, auklėja, pataria. Štai 2017 m. sausio 20 vakarą (paskutinę dieną prieš žiemos atostogas) Seinų „Lietuvių namuose“ vykusios lietuvių „Žiburio“ mokyklos moksleivių eglutės metu maži ir dideli žiūrovai apžiūrėjo dvi pasakas: apie Raudonkepurę (vaidino darželinukai) ir seną motiną, rogėmis išvežtą į mišką (vaidino pagrindinės mokyklos mokiniai). Darželinukai

puikiai atliko senelės, anūkėlės, vilko ir zuikučių, paukštelių vaidmenis. Kadangi mergaitė, eidama pas močiutę, padėjo sutiktiems žvėreliams

ir paukšteliams, jie jai atsilygino, kai vilkas bandė nuskriausti ją pačią ir senelę. Koks gražus draugiškumo ir gėrio pavyzdys.

Mažieji pagrindinės mokyklos aktoriukai gražiai vaidino suaugusius ir atskleidė aktualią problemą – pagarbos seneliams stoką. Kol augina anūkus, senelis ir močiutė būna reikalingi, o jiems užaugus senieji tėvai tampa našta. Pasakoje kalbama apie į mišką išvežtą senutę, kurios atsisakė sūnus karalius. Tai mačiusios jo dukros pasigenda rogių, nes norėtų jomis ateity išvežti pasenusį tėvą. Tik tada susimąstoma ir senelė vėl priglaudžiama. Jos

Silvijos Liaukevičiūtės nuotr.

Silvijos Liaukevičiūtės nuotr.

Silvijos Liaukvičiūtės nuotr.

pasigailėjęs žvarbus Šaltis, o Vėjas, atsiuntęs pagalbą žmogų, palydi senelę su Šalčio dovanomis naujose rogėse namo ir prižiūri, kad nebūtų skriaudžiama. Kaip gerai, kad laiku atsitokėję sūnus ir marti priima atgal sušalusią senutę – vieno motiną, o kito uošvę. Visi žiūrovai įdėmiai sekė veiksmą. Tai buvo gera pamoka: kaip gerbsi savo tėvus, taip pats būsi gerbiamas. Juk vaikai viską stebi, viską mato ir jaučia.

Susirinkusius pasveikino ir gerų Naujųjų metų palinkėjų mokyklos direktorius Algirdas Vaicekuskas. Jis ragino didžiutis savo vaikais, pasidžiaugė, kad „Žiburyje“ mokinių nuo 2005 m. kasmet daugėja.

Gausus būrys dalyvių šį vakarą mirguliavo įvairiomis spalvomis ir scenoje, ir „Lietuvių namų“ salėje. Grožėtasi atliekamomis dainomis, šokiais, muzika. Moksleiviai, kartu atlikdami dainą „Kalėdos“, pakvietė į sceną Kalėdų Senelį. Jis atvyko su dideliu maišu dovanų ir apdalijo visus vaikus.

Renginio vedėjai Simona

ir Dovydas padėjo mokytojams, padėjusiems rengiant meno programą: Juozui Pileckui, Alinai Dzimidai, Janinai Macukonienei, Irenai Vaicekauskienei, Alicijai Nevulienei, Alicijai Maksimavičienei, Vytautui Gavučiui, bei „Lietuvių namų“ darbuotojams, ypač Petru Žardeckui už pagalbą ir kantrybę. Dėkoju jiems ir tėvų vardu.

Gera buvo matyti lietuvių „Žiburio“ mokyklą lankančių vaikų tėvus. Jie patys gal ne visi galėję

mokytis lietuviškai. Matėsi, su kokia meile ir viltimi jie žvelgia į savo atžalas scenoje. Juk gera matyti savo ir kitų vaikus dainuojančius, šokančius, grojančius. Smagu, kai vaikai prasmingai leidžia laiką mokykloje ir dalyvauja popamokinėje veikloje. Matėsi nemažai jaunų tėvų, baigusiu mokyklą, kur nebuvo lietuviškų klasių arba buvo labai ribotos galimybės mokytis gimtosios kalbos (Krasnagrūdos, Seinų, Aradnykų). Jie puikiai prisimena, kokie nedrąsūs būdavo, kai atvykdavo į Seinus į lietuvišką eglutę, rengtą LLD ir vaikams, ir su-

augusiems dažnai nuomojamose salėse – gaisrinėje, kine, sinagogoje. Ne kiekvienas ano meto vaikų – dabar jau suaugusiųjų yra susipratęs tėvas ir atveda savo vaikus į lietuvišką mokyklą. Kiti dar laukia. O kai kurie niekieno nekalbinami, patys atveda ir džiaugiasi, kad vaikas gali laisvai gimtąja kalba mokytis, dainuoti ir melstis per tikybos pamokas. Belieka palinkėti drąsos ir vaikams, ir jų tėvams.

Silvijos Liaukvičiūtės nuotr.

Eglutė Vidugirių mokykloje

LIDIJA RADZEVIČIŪTĖ

Šių metų sausio 20 d. Vidugirių mokykloje vyko eglutė. Dieną surengta diskoteka, vaišionės, žaidėme įvairius žaidimus. Buvo smagu ir linksma. Nekantriai laukėme vakaro renginio.

Vakare su tėveliais nuvažiuome į mokyklą. Mat 18 val. turėjo prasidėti eglutės meninė dalis. Smagu buvo matyti, kad į šventę atvyko daug svečių. Mūsų pasirodymo atėjo pasižiūrėti ne tik tėveliai, bet ir seneliai, draugai, pažįstami.

Pradžioje direktorė pasveikino tėvelius, absolventus ir visus atvykusius svečius. Eglutė prasidėjo pačių mažiausių

mokinukų – nulinukų ir pirmokų – šokiais ir dainelėmis. Mažieji

padainavo dainelę „Angelo pėdutės“ bei smagiai pašoko „Bitelė grikis“.

Vėliau mes, vyresnieji, deklamavome eilėraščius, šokome, dainavome ir grojome fleitomis, skudučiais, varpeliais. IV klasės mokiniai buvo paruošę repą pagal eilėraščio „Sniego senis“ žodžius. Daugiausia žiūrovų plojimų susilaukė V–VI kl. mergaičių sukurtas ir atliktas šokis.

Po trumpos pertraukėlės pakvietėme visus svečius apžiūrėti vaidinimą „Vilkas ir ožiukai“. Po programėlės mes, vaikai, šaukėme Kalėdų Senelį. Mūsų laimei, jis kaip kasmet atvyko su dovanomis. Namų visi sugrįžome kupini geros nuotaikos.

Vidos Tumėlnės nuotr.

Vidos Tumėlnės nuotr.

Senelių diena Vidugirių mokykloje

VIKTORIJA ČERLIONYTĖ

*Miela Močiute,
Esi brangi, miela ir reikalinga.
Tavo ištartų žodžių ieškome
Kaip gražiausių pajūrio saulėlydžių.
Tavo globos reikia lyg paukščiams rožinių padangės aušrų.*

Sausio 17-ąją mūsų mokykloje šventėme mylimų ir gerbiamų Senelių ir Močiucių dieną. Pradžioje mokyklos direktorė Onutė Samulevičienė pasveikino atvykusius senelius. Kiekvienam seneliui ir močiutei padovanojome pačių padarytas dovanėles ir palinkėjome daug laimės, sveikatos, svajonių išsipildymo bei ilgų gyvenimo metų.

Vėliau prasidėjo meno programa. Visi nuoširdžiai dainavome, deklamavome eilėraščius, grojome skudučiais ir šokome.

Vidos Tumelienės nuotr.

Pabaigoje vaidinome spektaklį „Septyni ožiukai“. Savo meilę seneliams ypač atskleidėme deklamuo-

dami eilėraštukus. Štai eilės, kurias aš deklamavau:

*„Senelių akys šviesios ir geros,
Nors kartais raustu nuo išdaigų.
Glaudžiuisi, kai jie mane bara
Ar būnu iš laimės apsvaigus.“*

Aš galiu prisiglausti tik prie vienos močiutės. Gaila, kad jau neturiu senelio. Mylėkime ir gerbkime savo senelius. Jie yra mūsų saulė ir šiluma. Ilgiausių Jums metų, brangūs seneliai!

Vidos Tumelienės nuotr.

Jaunimo ir vaikų žiemos stovykla „Žiburyje“

„AUŠROS“ INF.

Nuo 2005 metų prasidėjus žiemos atostogoms Seinuose organizuojama vaikų žiemos stovykla. Ji trunka tris dienas. Dalyvauti kviečiami „Žiburio“ mokyklos mokiniai ir darželio ugdytiniai bei norintys kitų mokyklų ar vietovių vaikai. Kadangi vietų skaičius ribotas, labai plačiai ši stovykla nėra reklamuojama. Jau kelintus metus ją remia Lenkijos vidaus reikalų ir administravimo ministerija. Organizatorius – Vysk. Antano

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

Baranausko fondas „Lietuvių namai“ Seinuose. Šio projekto koordinatore Dalia Astrauskienė rūpinasi vaikų užimtumu, darbo sąlygomis, maitinimu. Ji pasiūlo stovyklos užsiėmimus, ieško vadovų.

Kadangi šiais metais Vidaus reikalų ir administravimo ministerija skyrė

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

mažiau lėšų paruoštiems projektams, tarp jų ir žiemos stovyklai, buvo atsisakyta vadovų iš tolimesnių vietovių nei Seinai ar Punkskas. Mat jiems reikėtų parūpinti ir nakvynes, ir maitinimą.

Šiais metais stovyklos dalyviai buvo suskirstyti į penkias grupes. Su darželinukais dirbo jų auklėtojos Alicija Maksimavičienė, Alicija Nevulienė, Gražina Karaneckienė. O vyresnieji keitėsi. Vieni ėjo į krepšinio treniruotes su Algirdu Vaicekausku, kiti į sporto užsiėmimus su Juozu Liaukevičiumi, dar kiti – šokių užsiėmimus, kuriuos vedė Irena Vaicekauskienė. Dekupažo mokė

Kornelija Mauliūtė. Gražina Berneckienė su vaikais darė džiovintų gėlių kompozicijas.

Antrąją stovyklos dieną grupė jaunimo (18 asmenų – kiek tilpo

valaikį leisti ir lauke, ne tik prie televizoriaus ir kompiuterio.

mokyklos autobusiuke) buvo išvykę į Selmentą slidinėti.

Stovyklos metu dalyviai buvo pamaitinti, o žiūrėti tvarkos organizatoriams padėjo Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos mokytojai, visas šias dienas budėję mokykloje.

Manau, nesuklysimė, dalyvių vardu tardami ačiū organizatorei Daliai Astrauskienei ir visiems vadovams bei mokytojams.

Gerai, kad šiais metais žiema nėra labai žvarbi, tai atostogų metu galima bus lais-

Irenos Gasperavičiūtės nuotr.

Greitai prabėgo gyvenimas

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

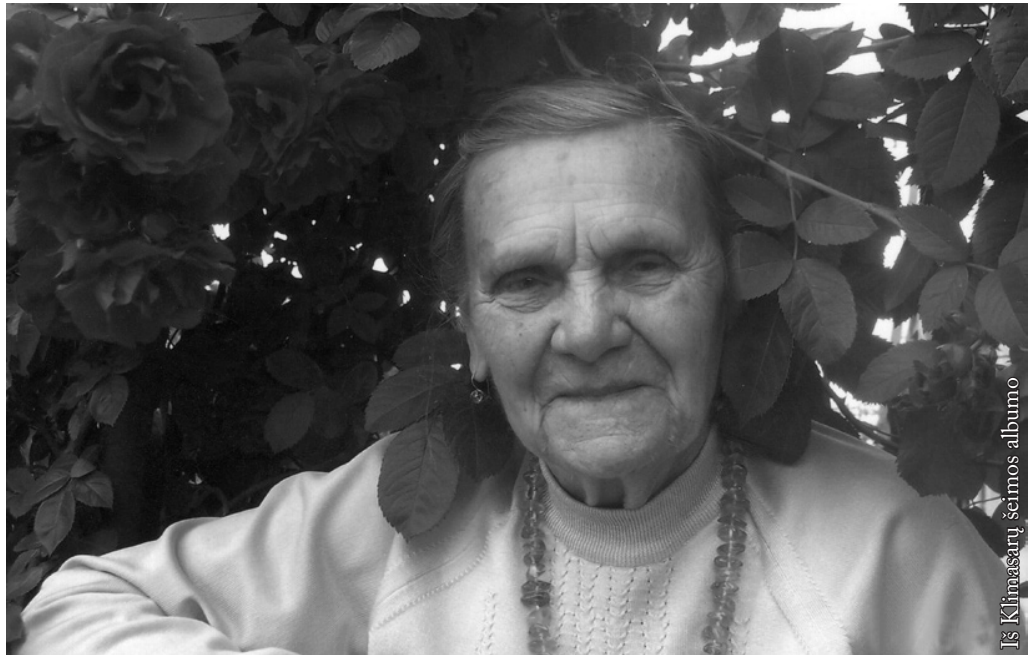
Skaudi buvo mūsų senelių, tėvų vaikystė ir sunki karo ir pokario jaunystė ne vienam. Bet mokėjo ano meto vaikai ir jaunimas džiaugtis, sąžiningai ir su meile atlikdavo darbus, vertino kiekvieną sėkmę, mylėjo gimtinę, tėvus, senelius, susieidavo, vakarodavo, bendraudavo, išlaikė gimtąją kalbą. Vienas tokių pavyzdžių – jau į 98 metus kopianti Marytė Klimasarienė.

Marijona Petruškevičiūtė-Klimasarienė gimusi 1919 m. gruodžio 8 d. Dusnyčioje. Jos tėvas Adomas Petruškevičius iš Dusnyčios (už mamą 13 metų vyresnis, mirė sulaukęs 73 m.), o mama Liudva Raudonavičiūtė iš Zoleckų (gyveno 86 metus), bet krikštyta Kučiūnuose.

Paprašiau gerb. Marytę pasidalinti savo gyvenimu, papasakoti apie praeitį.

Eugenija Pakutkienė: Kur susituokė Jūsų tėvai?

Marytė Klimasarienė: Mano tėvai šliūbų ėmė Kucūnuose, tadu Žagarai prigulėjo tai parapijai, ne Berznyku, ba iš tynajus išstūmė lietuvius in Lietuvų. Nuog sanovei Kucūnų kaimas ir kici aplinkui lietuviški kaimai prigulėjo Berznyko parapijai. Cik lenkam buvo vis ankšta ir perškada, kad lietuviškai gieda Berznyko bažnyčoj. Jy stacyta iš drūto maumedzo. Ne vien jų, alia ir šitų visi parapijonys statė. O kap atskyrė, labai sulenkėjo likį lietuviai. O katriej perėjo in Kucūnus, tai laikėsi. 1907 metais

Marytė Klimasarienė

lietuviam padaryta atskira Kucūnų parapija. Kap ciesiai, tai ne tep toli.

E. P.: Minėjote, kad tėvai Jums sake, jog savo vardą atsinešėte...

M. K.: Tep, gimimo diena atnešė man vardų, ba seniau gruodzo 8 dzienu Sainuosa dzideli Šv. Pynos Marijos nekalto prasidėjimo atlaidai vis buvo. Tep ir acinešau sau vardų. Vadzino mani ir Mari, ir Maruti, ir pravardzavo britkiau, alia tai nieko tokio. Aš nor gimiau prieš Naujus metus, alia bet krikščino mani po Naujų metų Lazdzijų bažnyčoj, ba arcau iš Dusnyčos, ir mūs ca parapija buvo tadu gal iki 1919 m., kol rubežo nenuciesė.

E. P.: Kas seniau būdavo krikštaitėvai?

M. K.: Nu kap suslaukia vaikuco, tai vienas krikšto tėvas tam vaiku būna iš tėvo pusės, o kitas iš mamos pusės. O buvo, kad daug tų vaikucų gimsta, jau giminių pribroksta, tai kaimynus paprašo krikštaitėvais. O atsakyc neišaina. Ėmė tokius gerasnius, žūrėj, kad negertų. Sakė, ba vaikas kap nusduos in krikšto tėvų, tai irgi gers. Tai užtai akuratus rinko, ne pijokus ir ne laidokus, kad vaikas in juos nenusduotų.

E. P.: Ką dovanodavo krikšto tėvai?

M. K.: Kalėdom tai zuikio pyrago – tokių apvalių bandų buvo pirkc arba barankų, saldainių su auksiniais popierukais. Juos tai kabino an eglutės, alia vaikai po biskio išsivynioja ir lieka kaboc pacys

popierukai. Va Velykom margucis nuo krikšto motkutės – tai baisus dzaugsmas, o kap vaikas jau pradedo vaikščoc, tai davinėj po 2 arba ir 3 margucus.

Kas ty kokias dovanas žinojo? Va jau paskui, kap mūs sūnus Juozus žanijosi, tai cik Jonas Liaukevičius su savu žmonu Aneli atnešė dovanų, o tep tai visas kaimas suvejo pabaliavoc ir, svarbiausia, pašokc, pasilinksmyc, pašnekėc vieni su kitais. Bile taikos, tai kap jaunas nenuveisi... Tep tai an veseilios moteros vis karkų nešės – tokia mada buvo, o vyrai pusbonkį.

Vienyngas ir labai draugiškas mūs visas Dusnyčos kaimas, ba giminė an giminės, ba vieni su kitais tarpu savį ir žanijosi. Ty kap sako kici – giminių kaimas. Ir labai vienynas. Kur kokia bėda – skubinos vieni kiciem padėc, pagelbėc. Net ir žarjū kaimynka iš kaimynkos nešės viedrukan, šupelukėn, o sterblukėn tai obuolių, tai bulvių, ba anos kapčun žiemų priešalo bulvės, o šitos sklepas žamėn inkastas, tai nesusalo nei obuoliai, nei morkvės, nei bulvės, tode liko ir sau, ir kaimynam, ir da sėklai užteko. Cik pakepa an lakštų duonos, išėmus tai žūrėk skotertukėj neša tuoj kaimynam karštos šviežos duonos. Vieni kiciem nieko neškadavoj ir gražai zgadavoj. O kas ty seniau rakinos? Paramia šluotu duris, tai macis atėjis, kad laukuosa, ba durys pagaliu ar jau tuoj šluotu paramtos.

E. P.: Kur mokėtės?

M. K.: Aš ėjau in lenkiškų mokyklų, lietuviško buvo cik 2 valandos. Da pamenu eilutes „Vieversėlis pasislėpis...“. Buvo knyga „Župsnelis“, tai iš jos mokino, jų skaitėm. Ir da 1 valandų mokino šokc. Lenkiškai nemokėjau, kap nuvėjau in

mokyklų, alia paskui gerai mokinaus. Po du metus, o gerau tai žiemas, in pyrmų, antrų ir trečan skyrun ėjau. Tokia mokytoja Hermanova mokino, jy buvo su sūnu našlė likus. Pavasarin vedzoy pasmaudzyc in Aradnykus – Alnų ažarų ir Dusnyčos upėn. Gerai mokinaus ir mylėjau skaicyc. Va ir dabar da „Aušrų“ vis paskaitau. Dėdė (mano krikštų tėvas) mano tėvu sakė sykį: „Adom, dapadėsiu, laisk mergšį in Vylnių...“, alia kur tau lais? Abudu susėdį pasbėdavoj, išlankė po scikluko, ir tep mano mokslai beigėsi.

E. P.: Kurie gyvenimo metai Jums buvo laimingiausi?

M. K.: Man gerausi ir laimingiausi metai buvo, kap pas tetų Aradnykuose buvau. Jai turėjau būc už augycinį. Alia va kap išajo... Paskui gavau iš tynajus martukį Staselį Sinkevičų, an jų žamės buvo kaimo pieninė, o dabar anūkutė

Ieva su šaimynu tynajus pasistatė trobukį – perdarė tų pieninį. Tai va kap likimas susiklosto. Kap man neteko, tai vis ciek anūkutį atvedė in Aradnykus. Nusveža ir mani tynajus ir in mūs namus Dusnyčon pavėžina, pasdzaugiu ir aš, kad jiem ainas.

Bile būt sveikata, tai visko gali žmogus užgyvenc. Kap visko brokau, alia gyvenc raikėjo, tai davė rodų kožnas. Va kas seniau būt pamislinis, kad ciekas skarų, drapanų dabar bus. Va jei vieny andarokucį turėjo kožna, tai baisus dzaugsmas, o jau šlebuki tai su sasaru dalinomės: vieny nedėlių jai rangcis čėsas, kitų man. Paskui kelnės inėjo in madų ir moterimi. Cik man tai nepaciko ir net in rugienų nesimoviau kelnėm. Andaroku ir pajuosti tai man nuo visadu gerai ir iki dabar. Va parodzytau, kokių šventadzieninį turu lasėtkės siūluku siuvinėtų pajuostukį. O kasdieninį tai nuog inpracimo kasdzien rišuos. Cik jau kap kokių svecų būna,

Marytė Klimasarienė su vyru

Vežimu į Punsko atlaidus

tai nusimu, pasdedu, o tep tai man gerai, va kišanukas nosinukei insidėc, nosj pašluostau ar veidų. Turu da ir savo austų abrūsų, skotercų ir divonų. Sakiau anūkam, kad mažu imtų, alia da prašė palaikyc.

Tai va tadu už vokiečių man ilgai teko gyvenc Aradnykuose pas tetų ir jos vyrų – dėdį man – Kundzeilius. Nebrokau tynajus žuvų, ba tankiai gaudė an Alno ažaro. O aš buvau vokiečo Ericho Klaproto (katris su šaimynu gyveno Dapkevičiškėj Žagaruosa) šaiminykė. Kadu cik raikėj, tai mani šaukė. O jau kap nešaukia, tai su dėdi Kundzeliu ainam žuvauc. Jis suskalė skrynių su skylukėm, kad vanduo išbėgtų, o žuves liktų. Skrynukį insimetam čaikon ir plaukiam žuvauc. Prisi-gaudį susmetam žuvis ir vėžus (jū seniau daug buvo) vežiman ir namo dui. Parvežį sulaidzam skrynion. Valgėm žuvis ir vėžus. Sveika ir gardu buvo. Ir nebrokau žuvų, kas norėj, tai sau gaudėsi.

Nu alia teta mano peršalo ir nesigydius graitu numirė. Ba tadu

baisiai daug mirė jaunų. Bile kokias peršalimas, plaucų užsi-degimas, ir nebuvo rodos, kap persitraukia, prasiilgina liga, tai tynajus jau niekas nepadėj. Nu ir kap teta numirė, tai dėdė liko našliu. Tadū jisai turėjo 54 metus. Tai dėdė sako, rokuoja in mano tėvų: „Tegu Marutė toliau bus pas mus, tegu būna pas mani.“ Alia tėvas nenuslaidza, sako: „O kap norėsi apsižanyc? O tu jai gi kap tėvas.“ Ir nelaukis liepia susrinkc, kas mano. Sako: „Kas tavo, vaikeli, pasiimk ir dėkis in vežimų, ir važuojam namo.“ Nebuvo seniau, kad tėvo nepaklausysi. Ir an uslano paguldis dziržu ne vienas tėvas inšveica vaikų, kap nenori mokycis skaicyc ar kų prasiskuta. Prie durų kaboj vis dziržas britvai aštryc, tai ilgai neraikėj ieškoc, cik nuska-bina ir liepia gulcis an uslano, ir da kelnias nusmauc arba pakelc andarokų. Tai kap režterna dziržu, tai ašaros pacos byra ir svilina ilgai subinį. O da aršau perštėj kap rykšti, tai cik svilina. Nu ragavau,

alia tep tai tėvas mani mylėj.

E. P.: Kur toliau Jus vedė likimas?

M. K.: Mockevičų Vincus manį norėjo, jis Alnukuosa agradnyku buvo, jis už mani irgi oviš, 15 metų, vyrasnis, o paskui da kitų insimylėjau paci, alia išajo, kad už 10-cu metų jaunesnio kaimyno Jono Klimasary išėjau. Jo tėvai nuo Slionsko lenkai, alia mokėjo lietuviškai. Vyras jau 10 metų kap miris, o aš da po šitų sviety landzoju. O da kap šitas Vincus piršosi, tai atneša saldai-nių, o toki dzideli, saldūs, bliz-gancais popierukais. Mama ir močutė tai norėjo, kad su juom žanytausi, o cik pamatė tėvas, kad verkiu, mani užtarė ir sako: „Nelįskit jai in akis...“ Mama mylėj ausc, tai sėdėj stovuose, tai sėdėj.

Vyrasnė mano sesuoj Anelė išėjo už Miko Skripkos, o 6 metais jaun-esnis brolis Jonas liko tėviškėj ir vedė Onų Jakubauskaitį iš Žagarų. O mano močutė iš Mikalonijų Anta-navičūtė tai jokio žodzo nemokėjo kitap, cik lietuviškai.

E. P.: Ar buvo Jūsų gyvenime kokių pavojaus akimirku? Ar saugojo Jus angelas sargas?

M. K.: Man kap buvo 15 metų, velėjau an ciltuko, inpuvis buvo, tai inpuoliau su kultuvi durpinėn, alia iškopau. Nu tai kap nesargėjo? O mažų vaikų tai visadu angelukas sargsci. Nor visko taikėsi, kad ir pasiskandzino daugelis ar tep kur palindo, suskoliečino. Sakytai, mani tai gerai sargėjo, ba va prie vokiečo nuo šautuvo pabėgau. Tai va kokias likimas. Da vis laikaus.

(Bus daugiau)

In memoriam Vytautui P. Bložei

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

*Krinta, krinta, krinta
purus
ir baltas sniegas.
Skamba, skamba, skamba
giria,
viesulo sūpuojama,
didybėj amžinoj.
(...) Prabėgo metai tie, prabėgo...
Jau pėdsakai per sniegą
mus veda nebūtin...
Balton nebūtin...
(...) Pakilk,
balta žiemos pūga!
Pabusk, balta pūga!
Tuos pėdsakus užberk
sniegu!*

(V. P. Bložė „Baltasis intermezzo“)

Praėjusių metų gruodžio 31 d. amžiams akis užmerkė garsus poetas ir vertėjas, 1986 m. įvertintas Jotvingių premija, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno

premijos 1991 m. laureatas Vytautas Petras Bložė. 1997 m. jis tapo „Poezijos pavasario“ laureatu, 2000 m. įvertintas Gedimino 4-ojo laipsnio ordinu, 2004 m. apdovanotas literatūrine „Varpų“ premija.

Šių metų vasario 9 d. būtų šventęs 87-ąjį gimtadienį. Deja, belaukiant Naujųjų išėjo amžinybėn. Tačiau paliko didelį kūrybos bagažą: keliolika eilėraščių rinkinių, dainų tekstų, Viljamo Šekspyro, Fridricho Šilerio, Michailo Lermontovo, Nikolajaus Nekrasovo ir kitų garsių autorių vertimų.

Vytautas P. Bložė gimė 1930 m. Baisogaloje. Mokėsi Kėdainių ir Šeduvos gimnazijose. Tėvai buvo ištremiti į Sibirą, todėl mokslus teko nutraukti. Tačiau 1949 m. Kaune išlaikė egzaminus. Vilniaus pedagoginiame universitete studijavo rusų filologiją. 1961 m. debiutavo poezijos rinkiniu „Septyni šienpjoviai“. Jo kūryboje atsispindėjo pokario tra-

gizmas. Kituose rinkiniuose juntamas pokrypis į avangardą. Pasak V. Kubiliaus, „Vytautas P. Bložė ne veltui laikomas lietuviškosios poezijos reformatoriumi, poetinėmis technikomis (siurrealizmas, sąlygiškumas, simultaniški vaizdai, žaidimas žodžių

reikšmėmis, sapno poetika, pasąmonės automatizmas) atnaujinusiu lietuvių poeziją, tebedarančiu įtaką jauniems lietuvių poetams“¹. Kūrybai būdinga epiškumo ir lyriškumo dermė, etinis patosas, tautinė sąjmonė. Jo eilėraščių išversta į anglų, rusų, ukrainiečių, latvių, lenkų ir kitas kalbas.

V. P. Bložės žmona Nijolė Miliauskaitė – poetė, lituanistė, 2000 m. Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė. Jos kūryba išversta į anglų, lenkų, vokiečių ir kitas kalbas. N. Miliauskaitė mirė 2002 m., palaidota Vilniaus Antakalnio kapinėse.

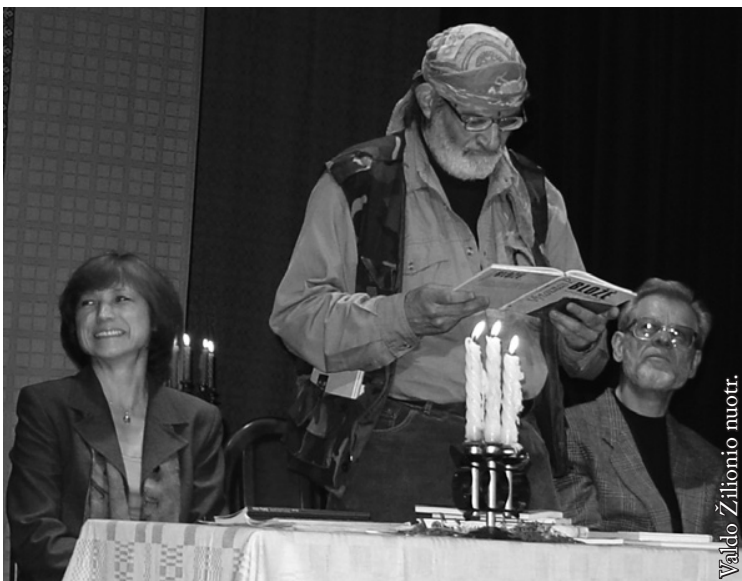
Poetas V. P. Bložė amžinojo poilsio atgulė Vilniaus Antakalnio kapinių Menininkų kalnelyje. Prezidentė Dalia Grybauskaitė, išreikšdama užuojautą, pabrėžė jo įtaką kelioms lietuvių kartoms. Pasak jos, V. P. Bložė sukūrė ypatingą poezijos pasaulį, kuriame buvo svarbūs ir istoriniai motyvai, ir kovojančios bei laiminčios lietuvių tautos savastis.

Apie V. P. Bložę 2001 m. Vytautas V. Landsbergis sukūrė filmą „Švendubrės šamanas“. Jame vaizduojamas atsiskyrėliškas poeto gyvenimas Švendubrės kaimelyje netoli Druskininkų, yra jo paties skaitomos poezijos, prisiminimų ir apmąstymų.

Mūsų krašte atliekama nemažai V. P. Bložės dainų. LLD nuo seno turime jo „Dainų“ rinktinę, kurią padovanojo prof. dr. E. Andriulis.

Tebūnie lengva didžiam poetui gimtoji Lietuvos žemelė...

¹ <http://www.tekstai.lt/tekstai/1-tekstai/160-bloze-p-vytautas->

II rudens literatūriniai skaitymai Punske

VALSTYBINIS STUDIJŲ FONDAS informuoja, kad 2017 m. sausio 23 d. pradedamas VALSTYBĖS PARAMOS SKYRIMO UŽSIENIO LIETUVIŲ STUDIJOMS LIETUVOS AUKŠTOSIOSE MOKYKLOSE KONKURSAS.

Užsienio lietuviams gali būti skiriama dviejų rūšių parama:

- **stipendija** (mėnesinis dydis 123,5 Eur) ir/ar

- **socialinė išmoka** (vienkartinė išmoka, skiriama atsižvelgus į pretenduojančio gauti paramą asmens socialinę padėtį (nuo 203 Eur iki 319 Eur). Parama neskiriama studentams, studijuojantiems kalbas tų šalių, iš kurių jie atvyko.

Užsienio lietuviai, studijuojantys Lietuvos aukštosiose mokyklose ir norintys gauti valstybės paramą 2017 m. pavasario semestre, **nuo 2017 m. sausio 23 d. iki 2017 m. vasario 20 d.** privalo:

1. užsiregistruoti Fondo interneto tinklalapyje ir elektroniniu būdu užpildyti nustatytos formos paraišką. Paraiškos paramai gauti yra teikiamos elektroniniu būdu Fondo interneto tinklalapyje, autorizuojantis per elektroninę bankininkystę arba elektroninio parašo sistemas;

2. studentas, kuris kreipiasi dėl paramos pirmą kartą, iki paraiškų teikimo termino pabaigos Fondui privalo pateikti užsienio lietuvių statusą patvirtinančius dokumentus arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas. Studentas turi pateikti:

- krašto lietuvių bendruomenės arba kitos institucijos išduotą lietuvių kilmę patvirtinantį dokumentą arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą jo kopiją;

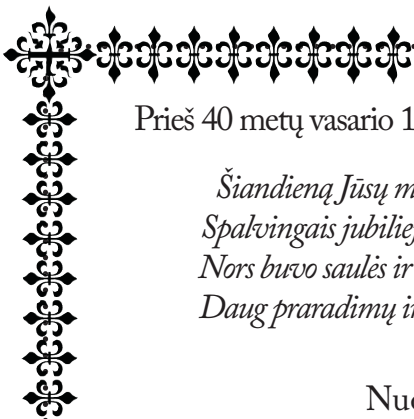
- arba dokumentus, patvirtinančius, kad jis ne mažiau kaip 3 metus yra gyvenęs užsienyje, o atvykęs į Lietuvos Respubliką pradėjo mokytis ne žemesnėje nei aštunta klasėje.

3. Studentas, norintis gauti socialinę išmoką, iki paraiškų teikimo termino pabaigos Fondui privalo pateikti socialinę padėtį patvirtinančius dokumentus (šeimos narių skaičių patvirtinančius dokumentus, mirties liudijimus ir pan.) arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas jų kopijas, išskyrus atvejus, kai Fondas nurodo, kad dokumentų pateikti nereikia.

Užsienio lietuvių statusą patvirtinančius dokumentus ir socialinę padėtį patvirtinančius dokumentus studentas turi išsiųsti registruotu paštu arba atnešti į Fondą.

Daugiau informacijos apie paramos suteikimo sąlygas ir tvarką teikiama tel. +370 5 2639158 ir Fondo interneto tinklalapyje www.vsf.lrv.lt.

Paramos skyrimo konkursas skelbiamas ir parama teikiama vadovaujantis Valstybės paramos užsienio lietuvių studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose skyrimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-1160.

Prieš 40 metų vasario 12 d. aukso žiedus sumainė **Stasė ir Valdas Kupčinskai** iš Vaičiuliškių kaimo.

*Šiandieną Jūsų metai sužydėjo
Spakvingais jubiliejiniiais žiedais.
Nors buvo saulės ir audrų, ir vėjo,
Daug praradimų ir vilčių kadais,*

*Nuėjote prasmingą, ilgą kelią,
Uždegėt meile širdis artimų žmonių,
Priimkite šiandieną padėkos ugnelę
Savo anūky ir vaikų širdžių.*

Nuoširdžiausi sveikinimai jubiliejinių vestuvių proga!

Sūnūs ir dukra su šeimomis

Mieli Irena ir Vytautai Pečiuliai iš Kanados!

Sako, kad žmogaus gyvenimas prabėga tarsi viena diena.
 O Jūs ar pastebėjote, kad Jūsų bendro gyvenimo metų jau penkiasdešimt?
 50 kartų Jums kartu gyvenant obelys žydėjo,
 50 kartų – buvo vasara karšta,
 Klevo lapai biro ir rudenio praėjo,
 Žiemos šaltis piešė tulpes ant langų.
 Kur jaunystės dienos,
 Kur gimta palaukė,
 Ažuolų pavėsis, rudenio šalna?

Sveikiname garbingo jubiliejaus proga ir linkime, kad metų bėgimas, palietęs smilkinius, niekad nesiektų širdžių, kad darbščios rankos nepavargtų. Teneblėsta šypsena rūpesčių kasdienybėje, te gyvenimo kelias būna ilgas ir šviesus.

Pusbroliai Jonas, Vitas ir Edvardas su šeimomis

*Kaip džiaugiamės galėdami pagerbti Jūsų Jubiliejų
 Ir mylim Jūs už perneštas jau rūpesčių naštas.
 Prabėgę sunkūs metai lieka neišdildomais šešėliais,
 Kuriuos tarsi nusineša nematomas kažkas...
 Svajojom jau seniai Jums pasakyti daug gražaus,
 svarbiausio,
 Bet kaip mums suskaičiuot saulėlydžius, dienas, rytus,
 Kada ragavot akmeninę druską duonele gardžiausia,
 O sunkų kryžių nešėt už save ir už kitus?
 Mes keliam ištvermės ir ryžto taurę
 Ir siunčiame dangaus gyvybės saują!*

Sausio 25 d. 75-ąjį gimtadienį šventė **Petronelė Aldona Agurkienė** iš Šlynakiemio.
 Brangi Mama, Mamule, Dievo palaimos, geros sveikatos bei dar daug džiugių ir saulėtų gyvenimo metų linki

Dukra Onutė bei sūnūs Stasys, Juozas ir Romas su šeimomis

PARDUODAMOS

išdžiovinotos storos ąžuolinės lentos.
 Punkskas,
 tel. 605 214 821

*Gražiausių metų leiskit palinkėti,
 Te niekad os nebus rudens.
 Pavasariai tebus džiaugsmu nusėti
 Ir laimė širdyje gyvens.
 Giedrų dienų Jums palinkėsime,
 Daug sukakčių sutikti dar,
 Pačių gražiausių metų, laimės ir sveikatos,
 Laimingai ir ilgai gyvent.*

85-ojo gimtadienio proga **Vitą Jankeliūną** sveikina

Krikšto dukra Emilija ir Petras Sinkevičiai su vaikais ir anūkais bei sesuo Onutė Zubavičienė

ŠILTINIMAS PUTOMIS

CELS

Reikliems

Viktoras Misiukonis, tel. 534 535 288
 www.cels.pl

Lietuvos žiniasklaida

2017 01 10 – 01 25

Šįkart tarp žurnalistų populiariausi buvo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS) bei du jos atstovai, Seimo nariai: Sąjungos pirmininkas Ramūnas Karbauskis ir jo pavaduotoja Greta Kildišienė. Tiesa, tokio populiarumo LVŽS tikrai noriai būtų sutikusi atsisakyti.

Viskas prasidėjo tuo, kad žiniasklaida „atkasė“, jog G. Kildišienė važinėja R. Karbauskio firmos „Agrokonzernas“ visureigiu. Žurnalistams ir visuomenei kilo klausimas: kodėl R. Karbauskis toks dosnus būtent savo jaunai ir gražiai pavaduotojai? Gal čia kas daugiau negu tik partiniai reikalai? Tuo labiau kad apie 40 tūkstančių eurų kainuojančiu automobiliu LVŽS pirmininko pavaduotoja važinėjo dar prieš tapdama Seimo nare, kai jos pajamos buvo keli šimtai eurų per mėnesį. O dar ir ponios kailiniai su bebros kailiu ar ne 2000 eurų kainuoja.

R. Karbauskis iš pat pradžių įnirtingai gynė G. Kildišienę, aiškino, kad jokie įstatymai nepažeisti, visas smulkmenas jis nelabai žino, o jei ir žinotų, negalėtų garsinti: tai privatus kolegės reikalas, o moters puolimas yra kažkieno sąmokslas prieš jį.

Vėliau R. Karbauskis, nemąžtant žiniasklaidos ir visuomenės susidomėjimui šia istorija, pareiškė, jog G. Kildišienė važinėja savo mamos iš „Agrokonzerno“ išsinuomotu automobiliu. Tada žiniasklaidai kilo kitas klausimas: kaip darželyje už maždaug 300 eurų dirbanti moteris kas mėnesį už automobilio nuomą gali mokėti apie 1000 eurų?

Kaip rašė delfi.lt, „kartodamas, kad viskas pagal įstatymus, R. Karbauskis panašus į prisuktą barškutį. Kai jis dangstosi privačių asmens duomenų

apsauga, jis akimirksniu nukrenta į politikų, kurių sukurtą tvarką jis atėjo keisti, lygį. Gal net blogiau, nes R. Karbauskis atrodo, lyg nesuvoktų ligi šiol, kur jis pateko. Kaip gali nerūpėti, kas išlaiko Seimo narį, ir jei jį išlaiko tėvas ar motina, klausimas, iš kur tėvas ir motina gauna pajamas, yra lygiai toks pat svarbus, kaip ir Seimo nario pajamų kilmė“.

Kaip svarstyta viešai, jei LVŽS atstovai būtų iš karto paaiškinę, kad suklydo, gal ko nežinojo ir pan., viskas būtų pamažu nurimę. Bet ne: jie ėmė išsisukinėti, meluoti, kaltinti žiniasklaidą, politinius oponentus. Žurnalistai nebūtų žurnalistai, jei nesugebėtų „iškasti“ naujų faktų apie jaunąją politikę. Pasirodo, ir su jos išsilavinimu daug neaiškumų, ir prieš keletą metų turėjo reikalų su teisės sauga dėl pasisavintų pinigų.

Matyt, visa ši istorija nusibodo ir kai kuriems LVŽS nariams: juk tai akivaizdžiai ėmė kenkti vis dar populiarumo viršūnėse esantiems „valstiečiams“. Kaip Indrė Makaraitytė rašė delfi.lt publikuotame straipsnyje „Pasaka apie karalaitę Gretą apnuogino R. Karbauskį“, „užteko negrabiai slystelėti ir R. Karbauskį apkandžiojo visi, kurie galėjo tai padaryti. Pirmais išstojo Povilas Urbšys, sąmoningai siekęs savarankiškumo po valstiečių skraiste – buvusių saugumiečių nebūna. Tada sekė Saulius Skvernelis, o galiausiai – Seimo pirmininkas Viktoras Pranckietis. Pastarieji du įkando netiesiogiai – per Gretą Kildišienę. Ypač – S. Skvernelis“.

Panašu, jog ši istorija baigiasi: G. Kildišienė pareiškė, jog ji atsisako Seimo narės mandato. Kaip pranešė Info TV, opozicija mano, kad ir pačiam R. Karbauskiui ne vieta

Seime. O viešųjų ryšių specialistai, politologai aiškinasi, kokia šio skandalo pamoka Lietuvos rinkėjams, LVŽS ir pačiam R. Karbauskiui. Apie tai kalbėta ir LRT televizijos laidoje „Dėmesio centre“.

„Žmonės yra pavargę nuo praėjusios valdžios ir labai viltingai žiūri į visus dalykus, kurie turi būti. Tas valstiečių, visuomenės ir žiniasklaidos medaus mėnuo pasibaigė. Dabar visos valstiečių iniciatyvos bus vertinamos taip, kaip valdžios, o ne opozicinės jėgos“, – teigė viešųjų ryšių specialistas Mykolas Katkus.

„R. Karbauskiui visa ši istorija galėjo atsiliepti gan menkai, tačiau yra vienas „bet“. Tai yra ta partija, kuri mėgsta moralizuoti, pamokslauti, kalbėti apie darnią šeimą, visuomenę, dvasines vertybes. Jie nori skaistumo, šventumo politikoje, jie to reikalauja iš savo oponentų, visuomenės ir iš savęs. Ir štai staiga paaiškėja, kad ne. Jei tai būtų kita partija, kuri tiek aukštai nekelia tos dvasingumo, teisingumo ir tiesos kartelės, tai būtų kas kita. Tačiau dabar matome, kad jie patys iki tos kartelės netempia“, – aiškino politologas Vladimiras Laučius.

Politologas profesorius Algis Krupavičius portalui sakė: „R. Karbauskio postringavimai apie sąmokslą prieš valdžią, aišku, yra pats paprasčiausias būdas pasiteisinti daug nesukant galvos. Bet tiesa ta, kad ši gerokai išpūsta istorija panaudojama kaip priedanga tikrai aštrioms problemoms pridengti. Toms problemoms, su kuriomis susiduria dabartinė Vyriausybė. Tai ir kainų didėjimas, neseniai paaiškėjo, kad dar labiau brangsta vaistai. Nėra požymių, kad mažėtų emigracija, didelės bėdos švietimo srityje.“

Mokslininkas pripažino, kad

G. Kildišienės istorija savaip išėjo į naudą premjerui S. Skverneliui: juk dėl ekonominių ir socialinių pralaimėjimų tauta linkusi kaltinti būtent vykdomąją valdžią. „O štai paleisti rožiniai dūmai, lengvo stiliaus skandaliukas, ir rimtos problemos užden-giamos“, – kalbėjo A. Krupavičius.

Ankstesnėje apžvalgoje rašėme, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba pranešė apie galimai korupcinę Valstybinės mokesčių inspekcijos (VMI) vadovo Dainoro Bradausko veiklą ir jo pašalinimą iš pareigų, o Finansų ministerija pradėjo tyrimą.

Tyrimas baigtas, o visuomenei paskelbtose komisijos išvadose rašoma, kad „atsižvelgusi į p. Bradausko užimamų pareigų statusą, svarbą ir įtaką ugdant ir formuojant visuomenės požiūrį į sąmoningą ir savanorišką mokesčių sumokėjimą, į Valstybinės mokesčių inspekcijos kaip institucijos misiją ir paskirtį Lietuvos valstybėje, į padarytų pažeidimų pobūdį, trukmę, formą, pavojingumą, sistemingumą, kilusias pasekmes, kaltės formą, į rezonansą visuomenėje dėl padaryto tarnybinio nusizengimo, komisija siūlo VMI viršininkui skirti griežčiausią tarnybinę nuobaudą – atleidimą iš pareigų“. Tyrimo ataskaitoje figūruoja didžiojo verslo atstovai – „MG Baltic“ ir „Vilniaus prekyba“ (VP).

„Pasirašiau įsakymą, kuriuo p. Bradauskas atleidžiamas iš VMI viršininko pareigų. Esu įsitikinęs, kai valstybės tarnyba bus išvalyta nuo korupciniais ryšiais, valstybės interesų nepaisymu „pasižymėjusių“ valstybės tarnautojų – Lietuva turės geresnę ateitį, – komentuodamas tyrimo rezultatus žurnalistams pareiškė ministras Vilius Šapoka. – Stulbina ne tik atvirai valstybės interesus menkinantys tokios svarbios įstaigos vadovo veiksmai, pataikaujant tyri-me minėtoms verslo grupėms, bet ir pokalbiuose su jų atstovais naudojamas valstybės vadovus niekinantis kriminaliniam pasauliui būdingas

žargonas. Nemažiau stebina ir pono Bradausko gynybinė pozicija, viešai meluojant apie komisijos tirtų jo kontaktų su minėtomis verslo struktūromis pobūdį.

Paprastiau kalbant, neapleidžia svetimos gėdos jausmas“, – pridūrė ministras.

Apie tai rašė ir „Verslo žinios“: „Atleidžiamas VMI vadovas ir „MG Baltic“ viceprezidentas aptarinėjo ir VP grupės akcininkų mokestinius patikrinimus. Finansų ministerijos paviešintose tarnybinio patikrinimo išvadose pateikiami asmenų pokalbiai, kuriuose nevengiama keiksmažodžių.

Pasak komisijos, susitikę asmenys aptarinėjo mokesčių vengimo schemas ir kitus su mokestiniais patikrinimais susijusius klausimus, nors tuo pačiu metu VMI atlikinėjo „MG Baltic“ įmonių grupės įmonės mokesčių administravimo veiksmus ir jos akcininkų mokestinius patikrinimus. Už suteiktą informaciją ir glaudų bendradarbiavimą VMI viršininkui buvo žadama atsilyginti, jį palaikyti politinėje arenoje, jo nepamiršti, taip pat buvo įteikiamos dovanos.“

Tuo metu buvęs VMI vadovas nepripažino nusikaltęs. Jis sakė nesutinkąs su Finansų ministerijos pateiktomis išvadomis, kad veikė koncerno „MG Baltic“ bei „Vilniaus prekybos“ naudai.

Kalbėdamas žurnalistams D. Bradauskas teigė nesulaukęs jokių tyrimo išvadų – apie savo atleidimą sužinojo iš viešosios erdvės: „Man kyla klausimas, ar šis procesas teisinis, ar turi politinį atspalvį?“ Jis sakė, kad niekuomet nėra gavęs jokio atlygio iš „MG Baltic“ ar kitų verslo subjektų. D. Bradauskas teigė, kad jo pokalbiai – ištraukti iš konteksto. „Gal ir esu

kažką ne taip pasakęs apie kažkokį vadovą, bet tai nėra pagrindas mane atleisti.“ Jis teigė žinantis, kas organizuoja jo atleidimą, bet neturintis tiesioginių to įrodymų: „Greitai jūs patys viską pamatysite ir suprasite.“

Buvęs VMI vadovas teigė įtariąs, kad kažkas nusprendė su juo susidoro-ti: „Galėjo ateiti ir pasakyti: „Mes turime savą žmogų, gal užleisk vietą“, bet žinodami mano charakterį nesiryžo to daryti. Ir kai buvo pradėtas tyrimas, niekas nedrįso man pažiūrėti į akis“, – pasakojo D. Bradauskas. Anot jo, net kyla įtarimų, kad tyrimo išvados buvo rašomos ne Finansų ministerijos: „Aš nežinau, kas galėjo rašyti, jūs turėtumėte tuo pasidomėti“, – žurnalistams sakė jis. „Laikas eina ir yla iš maišo išlįs. Netrukus pamatysime, kas per procesai vyksta Lietuvoje“, – kalbėjo D. Bradauskas. Jis priminė ir tai, kad kartais atleisti vadovai ne tik grįžta į savo postus, bet ir prisiteisia nemažas sumas. „Jei yra tokie įstatymai, kad galima atleisti už pokalbius žmogų, tai gal neverta nieko daryti. Bet jei teisės aktai nepasikeitė ir galioja tokie, kokie galiojo, tai sprendimą priims teismas.“

*Ne, širdis nesensta ir nežyla,
Jeigu ji turtinga ir dosni.
Lyg saulės spinduliuos sušyla
Tie, kuriems gerumą dalini.
Aštuoniasdešimt penkeri praėjo,
Širdy gerumo neužgniauzė
Ir jis, išsaugotas tarp vėjų,
Visus dar šildo tarsis laužas.*

Sausio 19 dieną 85-ąjį gimtadienį šventė **Vitas Jankeliūnas**. Ta proga daug sveikatos, džiaugsmo ir Dievo palaimos brangiam dėdei linki

Juozas Zubavičius su šeima